

Szerkesztőség:

Binaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Régyetelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, különben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Az utolsó órában.

Hullatja levelét az idő vén fája. . .! Még csak néhány óra s a keresztyén emberiség ajkán megzendül a hálaadó zsolozsma a Mindenhatóhoz, kinek kegyelme átvezetett minket ismét egy év viharain s megtartott a küzdelmek között.

A hívő lelket megszállja az ihlet. Életre kelnek benne mindazok a gondolatok, melyek eltöltik a lelket akkor, midőn a viszontlátás reménye nélkül bucsut vesz attól, a mit szeretett, vagy a mit gyűlölt.

Az ó-esztendőől rendesen örömmel szoktunk megválni. Emberi természetünkben gyökerezik, hogy az átélt kellemetlen órák megismétlésére nem vágyunk, s azok, kik a nemsokára lehunyó év folyamán alatt egy vagy más tekintetben vesztetést szenvedtek, örömmel üdvözlők a felvirradó új évet, mely reményeik megvalósulását sejteti.

De volt valami ebben az esztendőben, mely jóleső örömmel töltötte el a magyar ember lelkét. Egy gondolat, mely ezer meg ezer alakban nyilvánult, s nemcsak a honfiak lelkében, tetteiben lobbant föl, hanem a művelt világ figyelmét is felénk fordította. E gondolat a maga fenségével oly magasatosan emelkedett ki nemzeti életünk minden mozzanatában, hogy eltörpült mellette mindaz, a mi az egyénre tartozik, s még a szenvedésektől sújtott ember is lelke mélyéből óhajtaná még egy oly esztendőt megérni, vagy a nemzet által megünnepeltetni, mint a minő az volt, melynek ma sirja fölött állunk.

Ez év volt a magyar nemzet piros pünkösdi napja, mely örömmel töltött be kunyhót és palotát. Felelevenedtek a szunnyadó erők, lángra gyultak a hazafias érzések s a nemzet apraja, nagyja a tettek mezején versenyre kelt. S ma, midőn a nagy ünnepen túl vagyunk, úgy érezzük magunkat, mint a bűvös álomból fölébredő ember, ki végig gondolva álma tündérléteit, sajnálja, hogy tovább nem álmodhatik.

Ezért emlékezetes előttünk örökre ez az esztendő, melytől nem válhatunk meg a nélkül, hogy még egyszer végig ne futtassuk lelkünket azon tündéri jelenetek hosszú sorozatán, melyekkel a magyar nemzet ezerévi fennállását megünnepelte.

T Á R C Z A.**Szilveszter éjjelén.**

Éj van, az év utolsó éjjele;
A szürke felhő-fedte kupoláról
Egyetlen csillag sem mosolyg alá.
A „Mindenség“ halotti vánkossán
Alussza zavartalan álmait.
A csipős szél, miként ha félne fel-
Zavarni a nyugvó természetet,
Elfojtva zengi csak fájó dalát,
S a szállongó apró hóhelyeket
Csalfán úzi a légből szerteszét.
Ugy, ugy, te vén anya! Ószült fejed
Pihentesd csak, — lelked ne rizza fel
A dal, mit a feljajduló vihar
Dörgve ordít majd álmaid közé!
Pihenj békén! Ne halld a hangokat,
Mit földi létednek egy sírba hullt
Kinteljes esztendője nyög füledbe,
Nehogy keserv repessze szét szíved. —
Idő! idő! mily gyorsan futsz te is!
Alig jövé, már ismét elrepülsz.
Távozásod kinteljes sóhajának
Kéblünkben zokogó visszhangja kél.
Óh, hát azért lesz újév, hogy megint
Uj sír többlet holtak száma?
Hát csak azért látunk mi napvilágot,
Hogy aztán megvakuljunk fényitől?
Óh, ha így van, akkor te jó anya,
Ki fájdalommal szülted magzatod,
Borítsd lelkedre a bű fátólát
S könyezd meg, kinek életet adál! —
Miért örülni földi lételen,
Ha élünk az érvel megsemmisül

Gondoljunk még egyszer vissza azokra a per-
cekre, melyekben lelkünk legnemesebb érzései
örömkönnyekeket esaltak szemünkbe. . . aztán bú-
csuzunk el örökre mindattól, a minek ez év fo-
lyama alatt tanui voltunk, mert nem marad meg
azokból semmi más, csak az emlékezet. . . Bú-
csuzunk el örökre, de aztán erősítsük meg lel-
künket egy nagy és szent kötelesség teljesítésére,
mely reánk vár.

A lefolyt ezerév egy szakadatlan honfoglalás
volt; fegyverrel, erővel észszel küzdöttek őseink,
nekünk szívvel kell megtartanunk a reánk ha-
gyott örökséget. Erősítsük meg lelkünket az el-
hunyo ezredik év ez utolsó órájában arra az el-
határozásra, hogy a szívünkbe zárt haza képével
látunk a munkához az ünnepek utáni első napon,
s azon biztató reménnyel üdvözljük a második
ezredév első hajnalát, hogy a késő unokák-áldó
emlékezetét megérdemeljük a jóban, boldogság-
ban gyarapodó s általunk megtartott haza önzet-
len szolgálata által.

Cselédviszonyainkról.

Igy, az év végén, talán nem lesz, éppen felesleges,
ha eselédviszonyaink érdekében egyet-mást elmondunk.

Mindnyájan tudjuk, hogy azok a eselédek, kik nem
hónapszámra, hanem legább is egy évre szegődnek
szolgálatba, nem rosszabbak, mint ezelőtt 30 évvel vol-
tak. Nagyobb uradalmaknál, hol a fizetés pontos és
amint állítják, a dolog talán kevesebb, most is elszolgál
a eseléd 10—20 sőt még több évig; kisebb helyeken
persze rövidebb ideig, mert itt — szerintük — jobban
utánuk szoktak nézni.

Azokat az időket, mikor még a földesur az ő ese-
lédjében volt jobbgyát, a eseléd pedig volt földesurát
látta maga előtt, ne hasonlítsuk a maiakhoz, midőn ez
a két fogalom már elenyészett s az ur és eseléd közti
viszony eselédtartói és eselédi viszonyná alakult át s a
felek jogai és kötelességei törvények által vannak körül-
írva.

Ebből a szempontból kell manapság kiindulnunk,
ha bírálatot akarunk mondani, és ebből a szempontból
kiindulva lehet párhuzamot vonnunk eselédtartó és eseléd
között.

A változott viszonyok és körülményekhez képest
mondhatjuk tehát, hogy az évszámra szegődött eselédek
a 30 év előttiéknél nem rosszabbak. Gondolkozásmódjuk
ugyan más, valamint más bánásmódot is igényelnek, de

S örömeink halotti gyászra válnak? !
Mert hát, ha meghalunk, feltámadunk-e? . . .
Halál után új élet vár-e ránk? . . .
Oh, nem! Örültség volna hinni ezt!
Ha szűnik megszűni debogni egykoron,
S koporsónkra dübörgve hull a hant:
Ott lenn . . . mélyen . . . a néma föld ölében
Mindannyian maroknyi por leszünk!
Bizony, okos vala a nép, a mely
Sohajta sírt, mikor a napsugár
Egy új szülöttnek gyenge ajkait
Először csokolá!
Vagy tán a rózsátön
Ismét virulhat az a kis virág,
A mely az ősz fagyos lehelletétől
Elhervadtán földre hullt alá? . . .
Nem, nem! Ez nem virul!
Uj élet ennek a sugár nem ad! —
Más bimbókat hozhat a rózsató,
Uj escesemőt szülhet a jó anya,
De ah, ki „holt“, nem ébred fel soha!
Remény! hadd hát háborgó lelkemet;
Bűvös képed ne tartsd szemem elé;
Elég, ha most esalodom. — Csitt! . . . Szivem
Sajgó sebekbe' szenved, — oh, ne vágjunk
Rajta e bős szavakkal uj sebet!
Hát nines-e hit, mely enyhülést szerevő
Megédesítne véges életünk
Óráit, napjait? — Tekints! tekints!
Vergődő lelkem a keresztre fel,
Melyen az Üdvözítő függ egykor,
S végy onnan biztatást!
Te is, miként Ő, majdan mennybe térsz,
Hol örökké fogsz élni — boldogan . . .

Paul Gyula.

ahol ezen változott viszonyok és körülmények szemelött
tartatnak, ott az éves eselédek éppen úgy megvannak,
mint bármely más szabad országában a világnak.

Másképpen áll azonban a dolog a hónapos, vagyis
a belső eselédéknél, hol az elfajulás évről-évre jobban
észlelhető. Ma már az éves belső eselédek, például sza-
kácsné, szobaleány, szolgáló satb. ritkaság; többnyire a
havi bére szegődötték alkalmazása van napirenden, kik,
mivel a változás könnyű lehetőségét ismerik, csak fél-
vállról fogadják gazdájok parancsszavát és csak immel-
ámmal teljesítik kötelességüket. Ha szorgalmazza őket az
ember, röktön azzal állanak elő: „Tessék másat fogadni.“
Ha bérüket minden hó elsején ki nem adjuk, akkor
azért nem maradnak, ha pedig kiadjuk, akkor megszök-
nek, és mert minden büntetésük az egyszerű visszakisér-
tetésből áll, annak bizony oda se hederitenek, sőt duz-
zognak, gorombáskodnak tovább s ha emiatt végre is
panaszt emel a gazda, sajnos, ritkán vagy éppen nem
nyer kellő elégtételt.

Itt tehát törvényes közegeinkben is hiba van Nem
tudták, vagy nem akarták még kiokoskodni, hogy a
megszökött, durva, munkátlan eseléd mi módon bünteten-
dő! Mert az a beszéd, melyet orvoslásul, ellenvetésül
hallhatunk, hogy „mást kell fogadni helyette,“ a leg-
sütletelebb beszédek közé tartozik. Ezzel ugyan nem le-
het kibeszélni a eselédtartókat!

Vegyük most ehhez azt a nyomoruságos állapotot,
mely székvarosunkban hosszú évek óta burjánzik. Ne-
künk, rimaszombatiaknak, még eselédközvetítő intézetünk
sincs, hanem e helyett kufár lelkű asszonyok teljesítik
a eselédek elhelyezését, kik legtöbbször botránkozásig
menő zsarolásokat követnek el a szolgálóra szorult s így
kapzsiságuknak teljesen kiszolgáltatott közönséggel szem-
ben, azoknak adván mindenkor előnyt, akik jobban meg-
fizetik telhetetlenségüket! Hogy „foglalkozásukat“ még
jövédelmesebbé tehessek, galád lelketlenséggel arra is
rávetemednek (hisz nem állanak ellenőrzés alatt!) hogy
egyik gazda eselédjét elesalják időközben a másik gaz-
dához, — s ha emiatt valaki szót emel ellenök, azzal
boszulják meg őt, hogy nem visznek hozzá eselédet, sőt
ha sikerül az ilyen „rovános levő“ gazdának hónapig
tartó hajszá után egyet fogadnia vidékről, azt is elesá-
bitják tőle, minden rosszat és gonoszt kiabálva háznépé-
re uton utfélen! Pedig ezek a kétes existenciájú és fog-
lalkozású asszonyok csak bitorolják a eselédszerzés jogát,
mert iparendélyt arra nem váltanak s így attól adót
nem fizetnek soha.

Mindenek előtt tehát ezt a szégyenletesen nyomo-
ruságos állapotot kellene megszüntetni városunkban.
Sürgősen követeli ezt az adózó polgárok érdeke, melyet
kielégíteni első sorban városunk hatósága köteles. Lép-
jenek csak fel erélyesen az ilyen hivataln helyszerzőkkel
szemben, kik a havi szegődség egyedüli okozói: a hely-
zet rögtön javulni fog, sőt hisszük, hogy rövid idő múlva

Szilveszteri reminiscentiák.

Elmerengve mélyen, gondolkozva hosszan, átadva
magam az ébrenálmodozás édes gyönyörének; tűnő ábr-
ándképre szöve ábrándképet, melyek mindenike oly tele
élettel, oly gazdag élénknél élénkebb színekkel, — ülök
itt a esendes, vakhomály takarta hunyó alkonatban, égő
kályhám előtt.

Elmerengve mélyen, gondolkozva hosszan, tűnő
ábrándképre szöve ábrándképet, nézek a lobogó, röpködő
lángokba, izzó zsarátnakba, s mig játszi örömmel gyö-
nyörködném bennök, szinte akaratlan, mintegy öntudat-
lan bolygatom fel olykor, ha lángja kilobban egy-egy
pillanatra, a hamvadó parázst.

Lelkemben ezernyi ezer érzés, eszme, ezernyi gon-
dot; ezernyi ezer vágy, melynek neve nincsen, visz-
ragad magával, végtelen világok utjain keresztül, végtelen
világán a határt nem érő tündérképzetnek. Vágyimnak
szárnyán bejárom a sötét, ködbe vesző multat, vissza
felidézem tovatűnt napjait, nyugvó halottaikat, mig benépe-
sedne körülöttem az éj eltűnt alakokkal. Meglebbentem
fátylát annak a csak sejtett, derengő jövőnek; tudni,
látni vágyom, mit takar e fátyol, sötét leple mlt rejt?
s amig elmerengve, ábrándozva nézünk a lobogó lángba,
szikrázó parázsba: mintha valósággal, mintha tisztán
látánám. — Különös véletlen, különös sajátos összefüggése
az ábránd s a valónak, ábrándos, merengő gondolataim
s a tűz játéka között, mintha egy szeszélyes, egy tréfás
tűzkobold úzne tréfát velem: mig összébb-összébb hull
az az izzó parázs, alakot ölt lassan, látható alakot, s az
égő lángokból, szikrázó parászból egyre élénkülő, eleve-
nebb színben domborodik elem nyolcz égő tűzes szám,
égő tűzvonalban a mult s a jövendő: 1896—1897.

Nyolcz égő tűzes szám, benne élet s halál, bölcső
és koporsó, egy tovatűnt évek megszámlálhatatlan öröme,
bánata; egy homálytakarta, derengő jövőnek sejtelme,

Boldog újévet! Lapunk t. előfizetőinek, munkatársainak, olvasóinak s minden jóbarátjának az 1897-ik év küszöbén őszintén kíván *boldog újévet*

a „GÖMÖR-KISHONT“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

B. u. é. k. Az újév napján a szélrőzsa minden irányában mennek szét a névjegyek, levelek és levelezőlapok, melyeken a jóbarátok, ismerősök s b. egymásnak *boldog újévet kívánunk*. Városunkban évek óta meggyökeresedett az a helyes szokás, hogy jókívánságukat a hírlap útján fejezik ki ismerőseiknek azok, kik a jótékonykezéltre hozott áldozatukkal megváltják az egyenként való üdvözlést. *Rimaszombat és vidéke jótékony négygyűlés elnöke: Bornemisza Lászlóné és a gömörmegyei magyar köznevelődési egylet* rimaszombati elnöke: *Molnár József* aláírásával a következő szép felhívás intéztetett városunk közönségéhez, melyből az alábbiak meg is váltották az üdvözlést s ez uton kívánunk boldog újévet:

„Az emberiség a megváltás nagy ünnepéhez készül, folyó esztendőnk utolsó napjához közelget; a két nagy esemény a jobbak felében ünnepélyes érzelmeket, gondolatokat teremt, üdvözlésekre nyílnak meg a szívek. — A nemzet életének, új ezredévig fennmaradásának legerősebb alapját tevő magyar szellemű köznevelődés és a könyörület filléreire utalt, elhagyott árvák nevében az esztendőnek ezen jóselekedetekre legalkalmasabb napjaiban, a szokott bizalommal terjesztjük azon évenként megújuló tiszteletteljes kérelmet a n. é. közönség elé: áldozza mindenki az újévi üdvözlések fogadására szánt költséget az általunk képviselt két magaslatos ügy gyámoltására; a segélyre szorult s azért esdeklő árvák eget találó kö zönő fohásza s az igaz hazafiak elismerése lesz a jóselekedetek jutalma. — Abban a kedves reményben, hogy kérés szavunk előtt nem maradnak zárva a könyörület szívek, — az adakozást megnyitjuk.“

Bornemisza Lászlóné 1 frt. Bornemisza László 1 frt. Molnár József 1 frt. Molnár Józsefné 1 frt. Dr. Szabó Samu és neje 1 frt. Beliczky Viktor és neje 1 frt. Mariássy Lászlóné 1 frt. Rárossy Gyuláné 1 frt. Jellinek Bertalanné 50 kr. Varga Lajosné 50 kr. Kohn Albertné 50 kr. Jurasko Jakabné 50 kr. Institóris Endre és neje 1 frt. Dr. Szeless Ödön és neje 1 frt. Bodor Árminné 50 kr. Cziner Miksáné 1 frt. Singer Leoné 50 kr. Glaut Pál és neje 1 frt. Törökly József és neje 50 kr. Pap Lászlóné 50 kr. Czizora István 20 kr. Czizke István és neje 1 frt. Tornó György és neje 1 frt. Baksay István és neje 1 frt. Dr. Zehery István és neje 1 frt. Samarjay Jánosné 1 frt. Stech Kálmán és neje 1 frt. Kishonthy József és neje 1 frt. Lévai Izsóné 30 kr. Rónay Gyula 50 kr. Kubinyi Aladár és neje 1 frt. Török János és neje 1 frt. Basillidesz Samu 50 kr. Lengyel György és neje 1 frt. Pitta Lipótné 50 kr. Kubinyi Ferenczné 1 frt. Horváth Lászlóné 1 frt. Kubinyi Bertalan és neje 1 frt. Holländer Lajosné 50 kr. Baksay József és neje 1 frt. Hoselitz Salamonné 20 kr. Reisz Józsefné 50 kr. Ternyey Jánosné 50 kr. Dr. Löcherer és neje 1 frt. Kohn Adolfné 50 kr. Liszka Józsefné 50 kr. Bródy Bertalanné 50 kr. Tibély és neje 1 frt. Hecksch Bertalanné 50 kr. Glücksthal Mórné 50 kr. Kern Adolf és neje 1 frt. Vozáry György és neje 1 frt. Ujházy Tivadarné 1 frt. Marton Jánosné 1 frt. Brónts István 1 frt. Nagy Ferenc és neje 1 frt. Dr. Kármán Aladár 50 kr.

Vendég főispán. *Bárá Vay Elemér*, Borsodvármegye főispánja t. hó 30-án városunkban időzött vendégül *Hámos László* főispánnal, mely alkalommal a szeretetreméltó házigazda ebédet adott, a melyen a két főispánon kívül ott voltak: *Török Bálint* árvaszéki elnök, *Lukács Géza* főjegyző, *Klebovics János* várnagy. — A borsodmegyei főispán még ugyanazon nap elutazott főispánunk társaságában.

Eljegyzés. *Mihályfalvy Forgó Lajos* m. kir. postatiszt Pécsét karácsony estéjén váltott jegyet *Werner Elza* urhölgygel. Lapunk derék munkatársának frigykötéséhez állandó boldogságot kívánunk.

Halálozás. *Sziklay Pál*, Rozsnyó város derék polgármesterének atyja — mint a fővárosi lapokban olvassuk — Rozsnyón 86 éves korában elhunyt.

— egy nemzet fiaira, új kötelességek fátalana vár ránk, mit elhanyagolnunk könnyelműn, könnyelmű balgatag szélszéllyel, hogy ne mondjuk mintegy: bünt büne tetézni nem lehet, nem szabad.

Mi leendő jutalmunk? mi, fáradozásunk méltó eredménye? — mélyeséges mély titok, mint az a sötét éj, melynek leple elfed, — megfejtethetlen mint a halál, koporsó.

Ki tudhatja titkát, a titkos jövőnek? ki, a gondviselés végzését felőlünk? — Ki batorhat fel a végtelen határan, s láthat a csillagok sugaras honába?! Ki tudja, mi van ott felírva felőlünk, s mit hozand reánk az 1897-ik év?!

* * *

Elmerengve mélyen, gondolkozva hosszan, ülök itt a csendes hunyó alkonyatban, égő kályhám előtt. — Gondolok a már-már sirjába hanyatlott, temetésre váró, elmult esztendőre, letűnt napjaira, tűnő óráira, futó perceire. — Gondolok az alig derengő hajnalra, árnytakart jövőre. Egyedül virasztok; néma, csendes az éj; méla, csendes szobám. — Néma éjnek esendjét, szobám méla esendjét semmi nem zavarja. Ah! a siket éjben, hangtalan homályban, átadva magamat az ébren álmódózás édes gyönyörének, — ébren álmódózva, hosszan ábrándozva, csak egy hangot hallok, csak egy tompa hangot:

„Az óra lüktet lassu perczegéssel, Kimérve a megmérhetlen időt.“

Hallgatom, hallgatom, míg önkénytelenül, suttogva mond ajkam üdvözlét bucsut. — Isten veled ó-év, Szilveszter estéje! És te, kit remegve és remélve várunk, kit homály takar még, ringó böleső leple, ezernyolczszázkilenczvenhetedik év: Üdvözlégy! üdvözlégy!

Borsody Béla.

vállalkozó is akad, ki a eselédközvetítést ipari engedéllyel méltányosan és részrehajlatlanul gyakorolandja.

Hasson oda továbbá hatásunk, hogy a szolgáltatató eselédnek a hónap, hanem évszámra szegődjenek be gazdáikhoz, mert a fennebb elmondottakból is látható, hogy a hónapszámra való szegődés, valóságos átka a eselédtartó nagyközönségnek s oka a eselédnek elfajulásának.

Arról egyelőre almodni sem akarunk, hogy Rimaszombat Kassa város példáját kövesse, hol a képviselőtestületi közgyűlés határozata alapján a eselédnek közvetítését a városi rendőri hivatal teljesíti. —

Közgazdaság.

Állatbiztosítás.

A socialis kérdés olyan, mint a monda szerinti ama bizonyos kő, melyet hajdan helyéről egy földműves elemelt és a melynek nyomán feltoluló víztömegből keletkezett a Balaton tava.

Jó-rosz irányban, minden socialista ilyen köveket hengerget.

Lehet, hogy többet találunk tervezni, mint a menyit anyagi erőnk megbír, de jusson eszébe mindenkinek a természet örök és változhatlan törvénye, mely milliom és milliomszorosa több magot, több esirát termel, mint a mennyi valósággal életre kelhet.

Ez az örök törvény az eszmék világában is érvényesül, mert igen-igen sok eszmét kell termelnünk, hogy azokból egyet-kettőt megvalósíthassunk.

Üres óráimban én is erre az eszime-gyártásra vállalkozom, a jövő fogja majd megmutatni, hogy az elemelt kő nyomában felfakadt nagy tömege a víznek nyugodt, csendes Balatont fog-e képezni vagy romboló vízáradást?!

Azt hiszem, hogy Balatont, melyben a jólétnek örvendő halak — a földművesek és földbirtokosok — megelégedetten fognak nem tengeni, mint ma, de megerősödvé, a maguk, családjuk, hazánk és az egész emberiség javára élni és dolgozni.

*

Azt mondják az ellenzéki emberek és az ellenzéki lapok, hogy a királyi trónbeszéd üres. Én az ellenkezőt állítom és azt mondom, hogy oly sokat ígérő és mondó trónbeszédet talán sohasem hallottunk a magyar király ajkairól.

Minden szó egy-egy megvalósítandó eszmét nagy rejt magában, csak tudni kell azt olvasni.

Példaképen, vaktában kivésem a sok közül az abban előforduló következő szót:

„Állatbiztosítás“, — és megkísérlem azt megmagyarázni, hogy azok is megértsek, a kik a trónbeszédben mítsém láttak eddig.

Akár államilag, akár megyeileg, akár községileg, akár szövetségi uton, akár bármely más alkalmas módon fogják azt eszközölni, a mai gazdasági rendet teljesen meg fogja változtatni.

Hiszen nem fog a kétökrös szegény gazda — ha egyik ökre el is pusztul — soha ökör nélkül maradni. Az a pár krajczárja, a mibe az állat biztosítása fog kerülni, busásan meghozza kamatját abban, hogy a többi gazdák aránylag az ő kárát pótolni fogják.

Nem fognak paragon heverni azok a határszéli havasi legelők, a hová eddig csak elvéte mertek állatokat legelni hajtani, mert az elkárosodás veszélyének voltak kitéve. Hiszen ha egy-egy ökröt a farkas el is fogna, azt — mert a kár közös — könnyen viselnék el.

Az állatbiztosítást okvetlenül követni fogja a gazdák összes állatainak törzskönyvezése; és ha ez meg van, feltétlenül meg fogja teremteni az ingó jelzőlog-forgalmat.

Ez pedig megmérhetlenül nagy lépés lenne a gazdák helyzetének javítása útján.

A határszéleken a marhaesempészet megakadályozásáért az állatok törzskönyvezése már keresztül van vite. Ott minden gazda kap egy takarékpénztári betéti könyvhöz hasonló kis könyvecskét; abban állatai körül vannak írva és ennek megfelelőleg vezet a törzskönyvvezető egy-két krajczárnyi díjért az állat-törzskönyvet és mindkét könyvbe a marhákra vonatkozó minden változást, gyarapodást és apadást közhitelességgel bevezet.

Magam tapasztaltam a havasálgán, hogy bírói végrehajtó a bírói végrehajtást úgy eszközölte, hogy a több

reménye! Ah! olyan jól esik itt az égő tűznél, ah! oly kedves, édes ébren álmódózni.

Szilveszter este van, utolsó estéje a haldokló évnék. A lehunyt nappalra, lehunyt alkonyattal, s a még hátralevő rövid pár órával, rövid pillanattal, egy egész esztendőt temetünk el újra földi életünkben, egy homályba borult multat hantolunk el, ezer örömmel, bánattal, ismét. Ezer örömmel, ezer bánattal; ezernyi teljesült és teljesületlen hiu reményével, csalódott vágyával. Sirnyító felén a hunyó éjszakának, bucsut vesz tőlünk a már-már sötét sirba, koporsóba nyugvó 1896-ik év is; nyugodni tér örök nyugovó helyére, az örök homályba, végtelen homályba, mint etötte százak; századévei a végtelen időnek; alaktalan árnynyá, holt emlékké válva az enyészet ágyán.

Pár rövid óra még, pár óra s rövid percz; s multtá lesz a már-már pillanatnyi jelen, tűnt tegnappá a ma; s új év előtt állunk; egy eseményekben éppen nem szegény és szűkölködő évnék, elhantolt sirjára tekintünk egy futó pilanatra vissza s ejtünk talán egypár legördülő könnyet.

Óh hiszen ez az év multtá való jelen, reánk magyarokra, e három bérezű és négy folyamú haza fiaira kivált olyan eseménydús, olyan ragyogó volt, olyan édes fényes emlékekkel teljes, reflex fénye soká visszaverődhet még. Harcos, világdló hősök utódai, világot hódítánk újra, egy világot az ész fegyverével; egy művelt, nagy világ tetle lábainkhoz — mint művelt nemzetnek — az elismerés és érdem koszoruját; egy művelt, nagy világ fogadott a béke, a művészet, ipar, a műveltség terén barátul, testvérül, s szorított keblére. Feledhetjük-e ezt? Szabad-e feledniük?

Uj év állandó ismét, egy teljesen új és ködhomályba burkolt, kétes év előttünk. Sötét, titokteljes, minő az éjszaka; bizonytalan, minő a bolyongó vándor úttalan ösvénye ködös éjszakában. Kétes ködhomályban, ködös éjszakában; előtte egy sötét, mert rejtett jövőnek; hitünk,

mint egy napi járó havasi legelőre kihajtott ökrökre vonatkozólag egy foganatosította a bírói zárt, hogy ennek megtörténtét a törzskönyvbe és könyvecskébe leendő bejegyzés czéljából a kinevezett könyvvezetőnél jegyzőkönyvbe adta. És ezzel a bírói végrehajtás be lett fejezve.

Ha gyakorlatilag jól beválnak az ilyen ügyekben, miért ne lehetne az állati törzskönyvek segélyével az ingó kézi jelzőlogbaadást foganatosítani? A törzskönyvvezető rendes közhitelű bevezetéssel foganatosítaná azt, körülbelül ugy, mint az ingatlanoknál, csak kevesebb formassággal.

Például: nem kellene kérvény; elég lenne, ha a közokiratot a hitelező felmutatja, azt a törzskönyvvezető záradékolná, e záradékot a törzskönyvbe is bevezetné; és mikor a marhaleveleket kiállítja, e záradékot arra is rávezetné.

A vevő a vásárlkor tájékozva lenne azonnal, hogy az az állat, melyet megvesz, esetleg többekkel együtt, bizonyos összeg erejéig kézi jelzőlog tárgya és a vételár kifizetése előtt előbb a hitelezővel jönne tisztába.

Ma a gazdák személyes hitele szinte két olyan drága, mint a kereskedőké. Azzal védekeznek a hitelezők: ha nincs jelzőlogilag biztosítva, minden személyes hitel, mit a gazda igénybe vesz, több rizikóval jár, mint a kereskedőknél. Mert előbb a per, azután jön a végrehajtás és addig, míg a dolog anyyira érik, tudhat a gazda ingó vagyonán, és az ingatlan rendszerint már dologi tehervel van terhelve; gyakran nem szükséges ingatlanokat kell a hitelezőknek megszereznie, ha nem is pénzéhez, de annak egyenértékéhez akar jutni.

A fent röviden kifejtett módon a hitelező előnyösebb helyzetbe fog jutni, el fogja engedni a rizikóért követelt kamat-többletet és ezzel nemcsak a földműveseken, de a csak ingó vagyonnal, gazda-ági beruházásokkal és felszerelésekkel bíró bérlő-osztályon is segítve lesz.

A kivétel módjainak megállapítása, az erre vonatkozó törvényjavaslat megszerkesztése és megokulása, egy szóval az előkészítés és gyakorlati keresztülvitel munkája a magyar gazdák dolga.

Saját jól felfogott érdekükben szerkeszték meg az erre vonatkozó törvényjavaslatokat és terjeszték azokat az országgyűlés elébe, mert ott kérelmük, követelésük nem lesz elhangzó szó. Hiszen a király, midőn trónbeszédében erre egyenesen felhívta a gazdákat, már kitézte e dolgot a haladás zászlójára.

Dr. Gidófalvy István.

Előfizetési felhívás.

Lapunk ez évvel befejezi tizenhetedik évfolyamát. A pálya, melyet megfutott hosszú s nehéz volt, de a küzdelmek között, melyeknek egy vidéki lap mindig ki van téve, helyét megállotta s vezérlő elvéhez, hogy minden körülmények között a közügynek tegyen szolgálatot, állhatatosan hű maradt. Most, midőn lapunk pályafutásának a tizenhetedik évfolyam lezárásával egyik jelentékenyebb pontjához jutottunk: önérettel hivatkozhatunk multunkra, hogy erőt nyerjünk abból a jövőre s azt a reményt tápláljuk lelkünkben, hogy olvasó-közönségünk jóakarata czentul is törekvéseink támogatója lesz. Célünk: a demokratikus eszmék diadalra juttatása, vezérlő elvünk az igazságszeretet. E czél s vezérlő elv nemes voltára támaszkodva, bizalommal fordulunk olvasó-közönségünkhöz azon kérelemmel, hogy lapunkat a jan. 1 én megnyitandó tizennyolczadik évfolyam alatt is becses támogatásában részesíteni sziveskedjék.

A „Gömör-Kishont“ előfizetési ára:

egész évre . . . . . 4 frt,
félévre . . . . . 2 frt.

Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

reményünk csak, mi vezet, vezérel, biztat és bátorít, az a bolygó csillag, melynek gyér világa, halvány sugaránál félve, bizonytalan és ingó léptekkel kezdjük meg az új év homályulte útját. Böleső és koporsó a lehányatlott s a feltűnt év jelvénye; és ah! a bölesőnek, mint a koporsónak meg van a saját titka, meg saját talánya. Talány, mit megfejteni hasztalan próbálnánk, titok, mely előtt meg — hallgatva áll az ész, némán, elfáradva pihen a gondolat.

Pár rövid óra még s pár muló rövid percz, s új év előtt állunk, s a feltetsző hajnal égi piros fénye egy új évre veti ragyogó sugarát. Egy új évbe léptünk, egy bizonytalan év homályos útjára, melynek ugy kezdete, mint folyama, vége mind-ekkoráig egy nagy megoldatlan talány, rejtélyek rejtélye, titkok titka nekünk, végtelen probléma, mondhatni, halandó, véges embereknek.

Böleső és koporsó, halál s feltámadás, mire vágyó szemünk sugarai esnek. Mire vágyva, kérdve és remélve nézünk. Mint az ónak s újnak, a multnak, jövőnek szinbolumaira. Egy eltemetett mult, egy ébredő jövő, emlékeztet amaz eltemetett multból s remény az ébredő rejtelmes jövőből köszöntik itt egymást.

Pár rövid óra még, pár muló rövid percz s új évre virradtunk.

Homály áll előttünk, vak homály mögöttünk; hova, merre térjünk?! Tudatlanok lettünk, ismeretlenek e kérdésekkel szemben.

Kezünk alatt a könyv, a multnak könyve, ah! de az bezárult. — Kezünk alatt a könyv, a jövőnek könyve; ah! de peesét őrzi, erős, kemény peesét, minden egyes lapját, mit csak pillanatról pillanatra menve, lassan törbentünk fel. Nem tudjuk, mi van e lapokon felírva, mit kellend azokból el- és megtanulnunk. — Egyet tudunk, egybe vagyunk csak biztosak, bizonyosak ezer bizonytalansággal, mély titokkal szembe: hogy ez új időben, ugy mint emberekre, mint keresztényekre, mint honpolgárok

Szilveszter-est. Az idei Szilveszter-esti mulatságot városunkban két helyen tartják meg. A Három Róza nagytermében hagyományos szokás szerint a *nőegyesület* hívei gyűlnek össze, hogy éjféltkor egymásnak boldog újévet kívánhassanak. E mulatság a legkedélyesebbek közé szokott tartozni, s hisszük, hogy jó kedvben most sem lesz hiány, bár e mulatság sajnosan fogjuk nélkülözni az est egyik megszokott fontos tényezőjét, a dalárdát. A *polg. olvasókör* ezúttal nagyobb szabású Szilveszter-estét tart saját fényes termeiben, mely kedélyesség dolgában méltán fog sorakozni azokhoz a kedves emlékező mulatságokhoz, melyek az új helyiség falai közt már eddig is lejátszottak.

Ezredéves ünnepi okmány. Vármegyénk alispáni hivatala múlt héten küldte szét a millenáris közgyűlésnek díszesen kiállított jegyzőkönyvét. Az év alakban nyomtatott kiadványának címe: „Gömör-Kishont t. e. vármegye 1896. évi május hó 12-én tartott millenáris közgyűlésének jegyzőkönyve.” S tartalmazza a közgyűlés jelen volt bizottsági tagok névjegyzékét a főispán üdvözlő és megnyitó beszédét, Lukács Géza vármegyei főjegyző ünnepi beszédét, az alispán határozati javaslatát, Máriaassy Andor bizottsági tagnak indítványát és az ő Felsője a királyhoz intézett hódoló feliratot.

Millenáris kitüntetések. A hivatalos lap e heti száma közli, a millenáris kitüntetéseknek harmadik és utolsó sorozatát. Most királyi elismerésben és kitüntetésben részesültek mindazok, akik a kiállítás külső rendezésében érdemeket szereztek magoknak. Megyénk nagybirtokosai közül *Koburg Fülöp* herceg, *Andrássy Géza* és *Andrássy Dénes* grófok részesültek legfelsőbb elismerésben.

Véglegesítés. A földművelésügyi min. kir. miniszter *Graselli Miklós* ideiglenes földműves iskolai igazgatót — az itteni földműves iskola volt jeles tanárát — ez állásban véglegesítette.

Tanári székfoglaló értekezés. S. Szabó József megyénk szülője, a debreczeni ref. főgymnásium tanára, lapunk munkatársa, kiadta tanári székfoglaló értekezését: „az ó-klasszikus költészet nevelő hatása” cím alatt. Az értekezésről a legelismertebb szavakban emlékeznek meg, az azt bíráló alá vett szaklapok.

Halálozás. Boeckó Dánielt a rimamurány-salgótarjáni vasműrésztársulat főszámvevőjét, ki városunkban és vidékén is köztiszteletnek örvendett, súlyos csapás érte Anyósa, özv. Roszjár Jánosné szül. Dobos Katalina f. hó 26-ikán Salgótarjánban elhunyt, a család a gyászszertől következő jelentést adá ki: Boeckó Dánielné szül. Roszjár Julia és férje Boeckó Dániel — a rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti forrón szeretett édes anyjának, illetve felejtethetetlen jó anyósának özv. Roszjár Jánosné szül. Dobos Karolinának 1896. december 26-án hosszas szenvedés után, életének 71-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint f. évi december 27-én délután 3 órakor Salgó-Tarjánban a gyászháznál megáldani, és f. évi december 28-án d. u. 1/3 órakor a rimabrézói sírkertben örök nyugalomra tétetni fognak. Salgó-Tarján, 1896. december 26-án. Ádás és béke hanvaira! Az elhunyt temetése a rokonság és a család nagyszámú jóbarátainak őszinte és impozáns részvéte mellett ment végbe.

A rimaszombati polgári olvasókör idejű bajját, mely a farsangi mulatságok között mindig előkelő helyet szokott foglalni, január hó 24-ikén, vasárnap este tartja.

A korcsolyázó-egyesület ifjusága folyó hó 27-én fényes estélyt rendezett. A rendezőség élén *Gazda Pál* egyetli ttkár állott, ki figyelme és ügyessége által mindent elkövetett, hogy az estély minél fényesebb legyen, hogy minél nagyobb közönség gyűljön össze. Halifax zászlaja alá. Törekvése méltó gyümölcsöket termelt, az est fényesen sikerült, nagy közönség látogatta meg, és akik jelen voltak, a legszebb hölgykorszorban gyönyörködhettek. A nagyteremben terítve volt, és így a nem tánczoló közönség is fesztelenül mulathatott. A négyeseket 40 pár tánczolta, kiket a főrendező a legváltozatosabb négyes figurákon vitt keresztül — A csapongó kedv, a vig táncz, a jókedvű kacaj, a reggeli órákban mondott búcsut a teremnek, de másnap is felébredt a családi körökben. Ki kell emelnünk, hogy az egyesület elnöke Dr. Löcherer Tamás és bájos neje szül. Marton Anna urhölgy mindent elkövettek, hogy az estélyt minél kellemesebbé tegyék a jelenlevőknek, kik közt ott voltak: Leányok: Czéner Mihálya, Glauk Annus, György Ida, Illés Ilona és Irén, Instítórisz Anna, Király Anna, Medveczky Erzsike, Mészáros Jolán és Malvin, Mindszenty Ilona, Miskolczy Maresu, Papp Vilma, Soós Irén, Szakall Rózi és Maresa, Ujáh Szerén, Zachar Mariska. A szonok: Bodor István, Czéner Pálné, Glauk Pálné, özv. Illés Gyuláné, Instítórisz Endréné, Kalla Mihályné, özv. Király Ferenczné, dr. Löcherer Tamásné, Lukács Gézáné, Marton Jánosné, Medveczky Sándorné, özv. Mészáros Kálmáné, özv. Mindszenty Bertalané, özv. Miskolczy Istvánné, Papp Lászlóné, Ragályi Gézáné, Dr. Ráróssy Gyuláné, Szakall Vinczené, Dr. Szeless Ödöné, Zachar Gusztávné.

Megjutalmazott tanítók. A magyar nyelv sikeres tanítása körül legutóbb érdemet szerzett tanítók közül a vármegyei közgyűlés az idén a következőket tüntette ki jutalomdíjakkal: *Golda Lipót* újantálvölgyi tanítót a Fáy-féle alapítvány 117 forintjával, *Kupecz János* rédovai állami iskolai tanítót 80 fittal; *Ziman Ede* derecsényi és *Suhajk János* dűsai ágost. ev. tanítókat 50—50 fittal; 30—30 firtot kaptak *Szalay Károly* nagy-szuhai róm. kath., *iff. Farkas József* rimóczi ág. ev., *Gallo János* ág. ev. és *Vilint András* betleri ág. ev. tanítók. — Mint halljuk, egy-két tanítót hasonló érdemek elismeréséül legközelebb a közoktatási miniszterium is jutalomdíjakkal fog kitüntetni.

Gróf Andrássy Dénes-féle alapítvány. Midőn a gróf Andrássy Gyula szülőházának emléktáblával való megjelölése alkalmából az emléktáblabizottság megkereste Andrássy Dénest, hogy adná beleegyezését arra nézve, hogy a tulajdonát képező kassai főutcai házában homlokzatába gróf Andrássy Gyula emléktábláját elhelyezhesse, a nemes gróf nemcsak készséggel megadta az engedélyt, hanem egyúttal az emléktábla költségeire 100 forintot, a kassai szegények felségélyezésére pedig 1000 firtot adományozott.

Gazdasági ismétlőiskolák. A közoktatási kormány elrendelte, hogy mindama több tanítóval bíró községekben, amelyeknek lakossága mezőgazdasággal vagy kertészettel foglalkozik, gazdasági ismétlőiskolák állíttassanak fel, melyeknek fenntartására államsegély is igénybe vehető. Vármegyénkben öt iskolák felállítására mint értesülünk Tornalya, Putnok, Joisva, Jánosi stb. községek vannak kiszemelve.

Művelő előadás. Az iparos ifjak önképző egylete néhány műkedvelő hölgygyel együtt f. hó 26-án szépen sikerült színelőadást rendezett, melyen „A milliméri” című négyfelvonásos népszínművet adták elő. Az ügyesen rendezett s jól előadott színdarabot szép számú közönség nézte végig s zajosan megtapsolta a kiváló szereplőket. Dícsérettel konstatáljuk első sorban azt, hogy a közreműködők szerepeiket jól tudák s alig szorultak a sugóra. A rendezés nehéz feladatát *Pásztor Pál* a közönség meglepődésére és elismerésére méltóan teljesítette. A főszerepet *Petro Anna* játszta szép sikerrel; nótiát megújrazták. *László Juliska* (Borosné), *Kiss Erzsike* (Köresákné), *Hruska Teréz* (Tini), *Tóth Juliska* (Fini), *Markovits Etel* (Zsuzsi eseléd) ügyesen mozogtak a színpadon s szerepükbe egészen belelétek magukat. Ha kritikát akarnánk a darabban szerepelt néhány műkedvelővel szemben gyakorolni, a dícséret nagyobb része a hölgyeket illetné; bár a szereplő férfigárda is jól megállta helyét. *Györfly Gyula* (Boros), *Répássy Béla* (Ferencz fia), *Róth Sándor* (Sajtár Jóska) és *Granát Dezső* (Herschel Mórca) váltak ki közülök nagyobb szerepükkel: utóbbi különösen többször zajos derültséget keltett. Kivülök *Weiszner Henrik* (Sajtár Mihály), *Broczkó, Kamogya, Ionáth* (jogászok), *Bódy* (Vandrák kárpitos), *Spielmann Béla* (Zsorzs pinézér), *Diezky Pál* (Jano mindenes), ifjú *Hollósy József* (rendőrbiztos) szerepeltek, s megannyian előmozdították az előadás sikerét. Az előadás későn ért véget; már éjfél felé járt az idő, mikor hozzáfoghatott a felkes fiatalok a tánczhoz, mely aztán hajnalig kedélyesen folyt s a sikerült színelőadásnak méltó befejezője volt.

Farsangi mulatságok. Az idei farsang január 7-től márczius 3-ig tart, tehát majdnem nyolcz hétig lesz alkalmuk a mulatni szerető embereknek a vidámság mezőbe öltözködni s a férjhez menendő leányoknak reménykedni. A farsangi mulatságok korszaka meglehetősen lejárt. A nagy és fényes bálók jóformán csak az emlékezetben élnek. Egy-két szerényebb igényű társas összejövetel vagy névessély az, ami a mai farsangi mulatságok programját betölti, legföljebb még a dísznótór egészíti ki a farsang romantikáját. Sem a rimaszombati, sem a megyei ifjuság nem lelkesedik. Mindössze néhány jámbor óhaj-tás hangzott el arra nézve, hogy a hajdan híres megyei ifjusági bálokat fel kellene eleveníteni, de a jámbor szándék nagyon messze van a megvalósulástól. Az idei farsangi mulatságok közül ez ideig csak a *rimaszombati róm. kath. olvasó-egylet* küldött szét meghívókat egy jan. 17-iki zártkörű mulatságra, melyet saját házában nagytermében fog megtartani. Vidékről pedig a *putnoki önkéntes tűzoltó-egylet* meghívója érkezett hozzánk, mely a „Vám” vendéglőben zártkörű álarcos bált rendez.

Néptanítók nyugdíjügye. A tanítók javadalmazását még 1893 évben összeírták az illetékes szolgabíróóságok. Ez alapon kellene a nyugdíjigényt és nyugdíjilletéket megállapítani. A miniszteriumban azonban még mindig késedelmeskednek az idevágó intézkedések meghozatalával, mindaddig míg az illető tanító urak külön meg nem sürgetik. Akik megsürgették: azok már kaptak is értesítést. Ezért jól teszik a tanító urak, ha külön-külön folyamodványt nyújtanak be a vallásminiszteriumhoz a tanfelügyelőség útján. A folyamodvány bélyegmentes.

Kitüntetések. Az országos millenniumi kiállítás alkalmából rendezett iparossegédek kiállításán városunkból hárman nyertek kitüntetést. Tomay Alajos szabómesternek két segédje, névszerint: *Drobka Pál* és *Porabcsky László*, kik közül az előbbi egy darab 10 frankos aranyat, az utóbbi pedig oklevelet és egy emlékbünet; továbbá *Bolkay Pál* asztalos segédje: *Venczel Ferencz*, ki oklevelet és mintalapokat nyert buzdításul derek munkájáért. Az átadás a városház közgyűlési termében történt; az ünnepélyes hangulatot azonban csökkentette az a körülmény, hogy az egyik kitüntetett segéd az átvételre nem jelent meg.

Új zenemű. Gellénfalvi Gellén Kálmán második éves joghallgató gimnáziumunk egykori növendéke „Gizella nóták” cím alatt új csárdást írt, mely Gellén Gizuska urhölgynek ajánlva, a Bárd Ferencz és testvére kiadásában közelebbről megjelent. A hangulatos csárdának frisse esinos szerzemény s reményt nyújt arra, hogy a tehetséges fiatal zenészerző még sok szerzeménnyel fogja gazdagítani zeneirodalmunkat. — A mű ára 60 kr.

Nyilvános számadás. Az 1896. december hó 19-ikén tartott dísztornázás alkalmából a következők fizettek felül: Molnár József 2 firt, Banezik Sámuel 80 kr., Instítórisz Endre 80 kr., Nagy Ferencz 60 kr., Bak-say István 30 kr., Kubinyi Berta 70 kr., Kubinyi Sándor 70 kr., Czizke István 20 kr., Altdorffer István 20 kr., Szathmáry József 40 kr., Fábry János 50 kr., Lov-esányi Béla 20 kr., Dr. Kármán Aladár 20 kr., Glüek-stháli Lipót 50 kr., Böhm N. 20 kr., Eperjessy József 20 kr., Gedeon Elek 30 kr., Noga Lajosné 20 kr., Eek-sten Fieskó 70 kr., Simon Mihály 20 kr., Ruskay Gyula 40 kr., özv. Illés Gyuláné 10 kr., Kalla Mihály 10 kr., Chrenko Árpád 10 kr., Kern Adolné 20 kr., gimnáziumi tanuló 90 kr. Összesen: 11 firt 70 kr. — Az összes bevétel 60 firt 20 kr., kiadás 31 firt 90 kr., maradvány 28 firt 20 kr. A tisztelt adakozók fogadják hálás köszönetünket. A rendezőség nevében

Michnay Gyula, tornatanár.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Nyilttér:*)

Egy jó szó „Csetnekiek”-hoz.

A „Gömör-Kishont” legközelebb megjelent számának Nyiltterében „Csetnekiek” alnév alatt foglalkoznak, — nem tudjuk kik. — K. itteni volt kapitányak az utadó pénzekkel folytatott s jelenleg vizsgálat alatt álló manipulációival.

Nem szándékunk K. védelmére kelni, mert ha bűnös, vegye el büntetését, s hogy el is fogja venni, abban kételkedni semelyi-

E rovatban közölték a szerkesztőség nem vállal felelősséget s ez teljesen a beküldőket terheli

künknek nem szabad. — De nézetünk szerint senkinek sem áll jogában azon büntetést, mely a bűnösre vár, s mely reá törvényeink teljes szigorával és teljes mérvben kiszabtni fog, még tetézi az által, hogy vizsgálat alatt álló ügye a nyilvánosság előtt oly modorban tárgyalassék, mint „Csetnekiek” tevék; — senkinek sem áll jogában az egyén becstelétét, — mielőtt a hivatalos vizsgálat bűnösnek találta volna. — a közmevetés prédájaul dobn oda.

Mindez azonban nézet dolga, s lehet hogy „Csetnekiek”-kel e részben nem vagyunk egy nézetben. — Nem is az indit bennünket e nyilatkozat tétére, hogy nézetünk reájuk oetrovályjuk, hanem inkább az, hogy vagy közérdekben vélték eselekedni, a midőn közleményüket megfogalmazták, és akkor kár volt alnév alá bujniok, mert közérdekben eselekvés — nyilatkozat — csak akkor bír igazi nyomtatékkal, ha köztiszteletben álló, széplőtlen multo és jellemű egyének által saját énjökben, saját nevék alatt tétetik. — alnév alá bujkálás mindig gyanut kelt a ezél tisztasága iránt; vagy pedig közleményök önérekl, tán, magánbosszu szüleménye, s akkor ne használjanak oly gyűjtő nevet alnév gyanút, a mely alatt a jó hiszemű olvasó azokat is értheti, kik „Csetnekiek” mesterkedésétől mindég távol állottak, velök solidaritást alkalmassint soha és semmiben nem vallottak, s kik a szóban lévő közleményt, teneitájja miatt, de meg fentebb kifejtett nézetöknél fogva is kárhoztaják.

Csetneken, 1896. december hó 22-én.

Sebök Pál, *Szontagh Andor,*
Haudró Pál városi bíró, *Urszini Mátyás,*
Sárköny Károly, *Krausz János,*
Csapkay János, *Bartholomáidesz László,*
színtén csetnekiek

Pótnyilatkozat.

Nehogy a „Gömör-Kishont” 51-ik számaiban, a nyilttér rovatában „Csetnekiek” aláírással Krausz Pál utadó manipulációjáról közölték ezikk ellen egyesek azon ezimen emeljenek kifogást, mint-ha talán a jelzett ezikkben foglaltakat a nyilvánosság előtt ni saját neveink aláírásával magunkéval tenni bármí okból nem mernénk. — kijelentjük, hogy a kérdéses ezikk közzétévi ni alólirottak vagyunk:

Stenczel Dániel,
Sztankovits József.

Magán-hirdetések.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 firt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 firt 65 krig méterenként sima, esikok keczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhöz szállítva mintákat postafordulttával küld: Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben. Svajczba ezimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Szép csel

tudassa még ma vagy holnap kilétét, különben okvetetlenül elkésik.

Tanulóul.

Egy 13—14 éves jó családból származó ifju tanulóul felfogadtatik **Rimaszombatban Haas Salamon** üveg- és porcellán kereskedésében.

Eladó ház és szántó föld.

A rimaszombati határban 16 hold szántó föld és rét, továbbá a Jánosi-utezában egy kényelmes lakóház mellékhelyiségeivel, nagy udvar és kerttel szabad kézből eladó. A venni szándékozók értekezhetnek **özv. Tóth Józsefné** tulajdonosnóvel. (Lakik: P. Szabadkán.)

Fogatok.

Van szeremesem a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, a Jánosi-utezában** (a régi postáépülettel szemben)

bérekocsis üzletet

alapítottam, a melyet a t. közönség használatára ezennel felajánlok.

Tartok különféle fogatot, melyek vidéki kirándulások vagy hivatalos kiküldetésekre, vadászatokra, lakadalmakra, vizitelésekre vagy bármíno alkalomra felhasználhatók.

A vidéki uri közönség figyelmét pedig felhívom, hogy **18 lóra való istállómban** lovaik, fedett szímen alatt pedig hínójuk részére kényelmes helyet találhatnak, hol zab, széna és szalma is kapható a legjutányosabb ár mellett.

Magamat és új üzletemet a n. é. közönség pártfogó jóakarátába ajánlva, vagyok

Rimaszombat, 1896. desember hóban

kiváló tisztelettel

3—* **TRUBINT LUKÁCS,** szíjgyártó és bérekocsi-tulajdonos.

Életnagyságu arczkép kréta-rajzban.

Legszebb szabadisz. Legkedvesebb emlék. — Legalkalmasabb ajándék karácsony és újévre.

Egy legujabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítek művészties kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó áron.

Tessék árjegyzéket kérni!!

KOHN DÁVID

BUDAPEST, Károly-körút 17.

Ügynökök mindépütt kerestetnek.

3—10

ENGEL ADOLF

nagy áruraktára
RIMASZOMBAT, Főtér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, miszerint raktáramon lévő bel- és külföldi **rőfös és divat-áruccikket** — tulhalmozás végett — *mélyen a gyári áron alul kiárusítom.*

Ugyint legújabb **női és férfi ruhakelmék, cassanok, flanellek, cheviottok, fekete gyász- és divatkelmek, mosó-barchetek, saténok, kartonok, francia battistok, nagy raktár szepességi vászon, damaszt- és ezérna-gráallik, kávé- és asztalkészletek, nagy választék bouret, crepp butor- és matraczkelmek, Tunis- és csipke-függönyök, továbbá atlasz, cachemier, ronge- és selyempaplanok, ággy- és asztalterítők, valódi angol flanel-takarók, besztercebányai és gácsi lópokrócok, fűzők-ferfi- és gyermek-ingek, stb. stb.**

Különösen a férfiközönségnek saját érdekükben ajánlom **dus raktáramat gyapjukelmékben, u. m. télikabát és Mentikoff-szöveteket, valódi grácsi loden, továbbá a legjobb minőségű brünni és angol cheviottok, fekete, peruvien, toskin és camgarn-szöveteket** stb., melyeket végleg kiárusítok. — A n. é. közönség b. látogatását elvára, maradok mély tisztelettel

9-*

Hirdetmény.

4494. szám — **Cseniz, Bizófalva** puszták és **Gortvakisfalud** községre nézve az 1892. XXIX. t.-ez. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-ez. 15-és 17. §§-ai alapján, — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-ez. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-ez. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-ez. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-ez. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-ez. 22. §-a alapján történt törlekés érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1897-ik évi július hó 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törleési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-ez. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-ez. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irasbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1897-ik évi július hó 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-ez. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1897-ik évi július hó 1-ső napjáig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1896. évi december hó 12-én.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

Bérlés.

Gömörmege **Tajti** község határában 940 hold föld és rétből álló, jó talajjal bíró birtok, 150 hold legelő, esetleg még 200 hold erdei vágás jövő **1897. év április hó 24-től bérlésre adatik** hat vagy kilencz évre. — Bővebb felvilágosítást nyújt **Kirchmayer Gerő** Kis-Enyiczken, u. p. Eperjes, Sárosmege, és **Dapsy József** Rimaszombatban.

Hirdetmény.

3899. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy Palicz Mária** szkárosi lakosnak, végrehajtónak **ifju Péter János** meglehegyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 104 frt 82 kr. tőke, s jár. iránti árverési ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-ez. 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Meleghegy községben fekvő s a meglehegyi 43. szjtjokban ifju Péter János tulajdonú A) 1—19. sorsz. a. felvett ingatlanokra, a C) 1. a. özv. Péter Mihályné szül. Bódi Ilona javára bekebelezett özvegyi jognak épségben tartása mellett 931 forint kiküldetési árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1897. évi márczius hó 1-ső napjának** d. e. 10 óráját Meleg-

hegy községben a bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiküldetési ár 10 %-át azaz 93 frt 10 kr. készpénzben, vagy az 1882-ik évi 60. t.-ez. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1896. évi december hó 4-én.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

Nagy választék alkalmi ajándék-tárgyakban!

GLÜCKSTHÁL MÓR DIVATÁRUHÁZA

RIMASZOMBAT, Főtér.

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét az új évre összeállított s ezen alkalomra **mélyen leszállított újévi és egyéb alkalmi ajándéktárgyaimra** felhívni, tájékoztatásul az alanti árjegyzék szolgáljon irányadoul:

1	levágott teljes creton ruha, 100 különböző minta szerint, csak	—	frt 98 kr.
1	" " " " jobb minőségben	1	" 08 "
1	" " " " Cosmanosi elsőrendű	1	" 44 "
1	" " " " barchet-ruha, minden színben a legszebb minták	—	97 "
1	" " " " jobb minőségben	1	" 25 "
1	" " " " Cosmanosi legjobb minőség	1	" 70 "
1	" " " " Loden szövet-ruha, téli	1	" 27 "
1	" " " " cheviott ruha, minden színben, kitünő minőség	2	" 10 "
1	" " " " casán-ruha, tiszta gyapjuból	2	" 25 "

Téli kendők 20 krtól feljebb, zephir-kendők 65 krtól feljebb, genillia-kendők, escharpok minden színben és kivitelben, férfi-ingek, gallérok, kézellők, nyakkendők dús választékban, női és férfi Jäger alsó-ruhák minden árban, kezdett és kész női-munkák igen nagy választékban. — Újdonságok smyrna-munkákban. Különösen felhívom a t. vevőközönség figyelmét az **ujjonnan berendezett s óriási választékban ratáromra érkezett damaszt-áruimra**, melyek a legszebb kivitelben s igen jutányosan szerezhetők be.

Azon biztos reményben tudatom ezt a nagyközönséggel, miszerint ezen ritka alkalmat nem fogja elszalasztani s ezen mesés olcsó árak mellett szükségletét nálam fedezni.

Kiváló tisztelettel

GLÜCKSTHÁL MÓR.

5-*

Nagy választék alkalmi ajándék-tárgyakban!

Vizmentes hócipők magas szárral és meleg béléssel!

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ

női- és férfi-czipész

RIMASZOMBATBAN, Főtér 27. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen tudatni, hogy **27 év óta fennálló czipész-üzletemet és raktáramat** a beállott téli időnyre **női-, férfi- és gyermek-, legnagyobbbrézt saját műhelyemben** készült, részint előkelő budapesti és bécsi gyárakból beszerzett **minden faju lábbeli-árukkal dúsán felszereltem**, minek folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt látogatóim — fokozott divatszertű igényeit is — **akár kész, akár megrendelésre** gyorsan előállítandó áruimmal, **legjutányosabb árakon**, kielégíthetem.

Az a jó hírnév, mely üzletemhez kezdettől fogva fűződik, biztosítékot szolgálhat jövőben is a tisztelt közönségnek arra nézve, hogy szives megrendeléseinek gyors, pontos és lelkiismeretes teljesítése által teljes meglegedését fogom kiérdemelni.

Midőn a nagyérdemű közönség megtisztelő figyelmébe ajánlom magamat és üzletemet, s irányomban eddig is tanúsított lekötőző pártfogásáért őszinte köszönetet mondok, maradtam Rimaszombat, 1896. december hó

kiváló tisztelettel

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ.

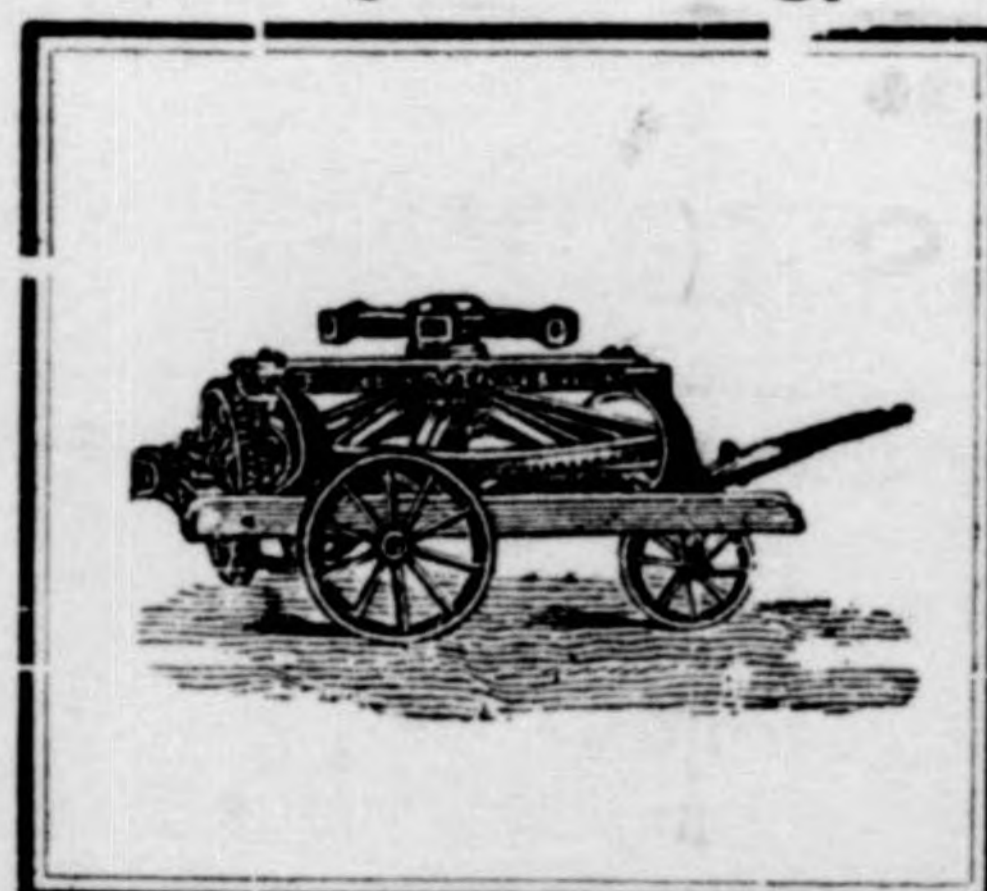
8-*

Vadász- és lovagló-botosok egész magas szárral!

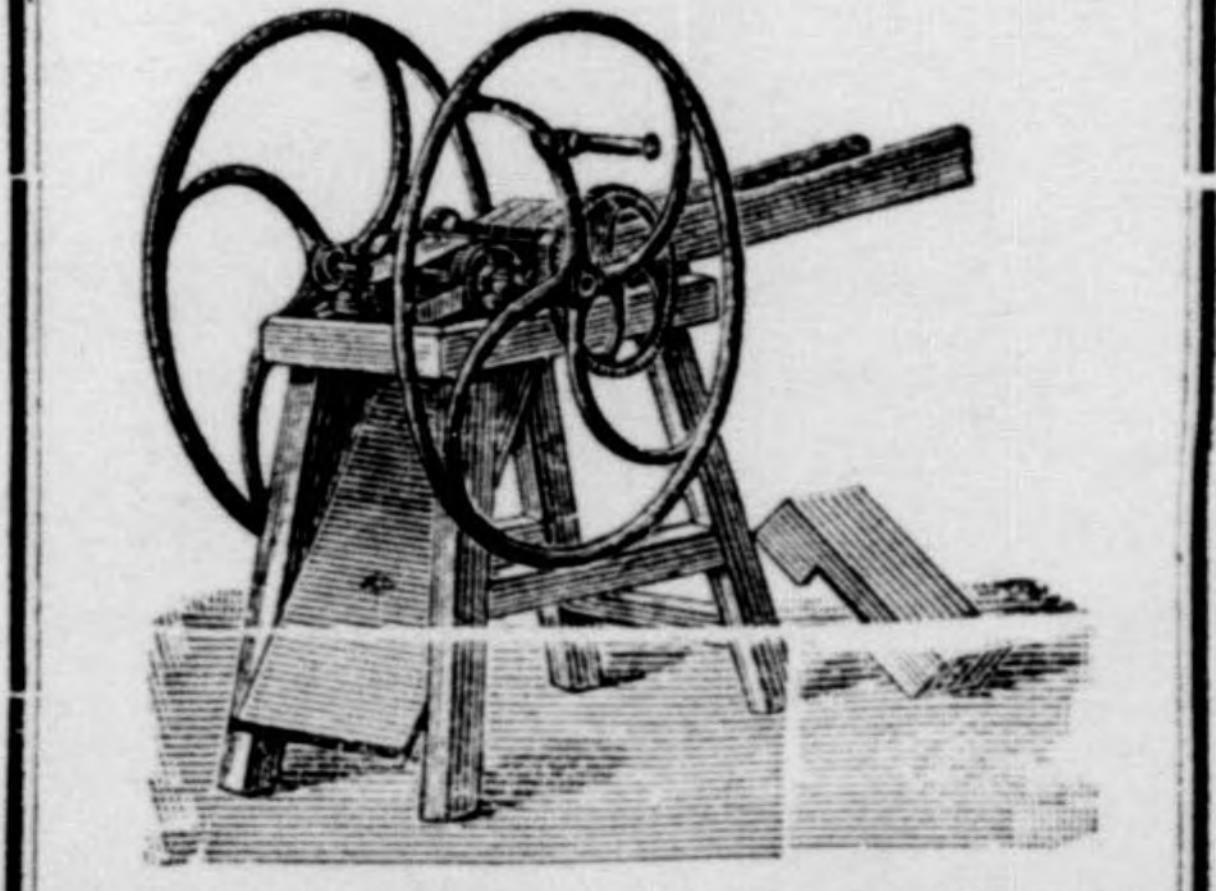
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-uteza 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezelszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecs-kavágókat, kézi- vagy járgányhajításra.
Répa-vágókat és tengerimorzsolókat,
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket,
Olajmag-zúzókat, továbbá
Örlő- és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőz gépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-**, valamint öntödének gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

5-6